

Bakgrunn for vedtak

Øyfjellet vindkraftverk – endring av konsesjon

Vefsn kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Eolus Vind Norge AS
Referanse	201104174-148
Dato	11.10.2018
Ansvarlig	Arne Olsen
Saksbehandler	Tanja Midtsian

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Eolus Vind Norge AS tillatelse til å øke den installerte effekten i Øyfjellet vindkraftverk fra 330 til 400 MW, til å bygge to transformatorstasjoner i vindkraftverkets planområde og til en ca. 11,6 km lang 132 kV tilknytningsledning fra Kleivan til Marka transformatorstasjon. Vindkraftverket og tilhørende anlegg ligger i Vefsn kommune i Nordland fylke.

NVE legger til grunn at Eolus Vind Norge allerede har endelig konsesjon til vindkraftverket med 330 MW installert effekt. Vi anser det som positivt at teknologiutviklingen de seneste årene har gitt vindturbiner med økt installert effekt per turbin, som gjør det mulig å utnytte vindkraftverkets planområde til økt kraftproduksjon. Vi mener at økningen ikke fører til økte negative virkninger for miljø og arealbruk. Samtidig legger vi til grunn at det er plass til innmating av mer produksjon i Marka transformatorstasjon. Øyfjellet vindkraftverk er et godt prosjekt, og forutsatt at Statnett tildeler ledig nettkapasitet, mener NVE det er fornuftig å øke produksjonskapasiteten til inntil 400 MW.

NVE har også nærmere vurdert nettilknytningen til vindkraftverket og gir samtidig konsesjon til to nye transformatorstasjoner inne i planområdet, til erstatning for opprinnelig planlagte transformatorstasjon ved Tverråga. Vi gir tillatelse til ny 132 kV tilknytningsledning, som vil gå som jordkabel fra transformatorstasjonene i planområdet til Kleivan. Videre gir vi tillatelse til luftledning fra Kleivan til Marka transformatorstasjon, med innskutte jordkabler på strekningene gjennom bebyggelsen på Mosheim og Hagfors og ved innføringen til Marka stasjon.

Vilkårene i anleggskonsesjon stadfestet av Olje- og energidepartementet 16. november 2016 videreføres i all hovedsak for endringene vi nå gir konsesjon til. NVE skal godkjenne miljø-, transport- og anleggsplan for hele utbyggingen før anleggsstart.

NVE gir samtidig Eolus Vind Norge samtykke til ekspropriasjon av grunn- og rettigheter til bygging og drift av anleggene som eventuelt ikke er omfattet av tidligere gitte ekspropriasjonstillatelse. Det forventes at Eolus Vind Norge forsøker å inngå minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere.

Innhold

Sammendrag	1
Innhold	2
1 Søknaden	3
1.1 Sakens historie	3
1.2 Omsøkte endringer	3
1.2.1 Økt installert effekt i vindkraftverket	3
1.2.2 Endring av transformatorstasjonslokalteter	4
1.2.3 Utforming av ny 132 kV-ledning Øyfjellet–Marka	4
2 NVEs behandling av søknadene	6
2.1 Høring av konsesjonsøknad og søknad om ekspropriasjon	6
2.2 Innkomne merknader	6
3 NVEs vurdering av søknad etter energiloven	10
3.1 Vurdering av konsekvensutredningene	10
3.2 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold	10
3.2.1 Økt installert effekt til 400 MW	11
3.2.2 To transformatorer i planområdet i stedet for én ved Tverråga	12
3.2.3 Endringer i 132 kV tilknytningsledning fra Kleiva til Marka transformatorstasjon	12
3.3 Visuelle virkninger og bebyggelse	13
3.4 Virkninger for friluftsliv	16
3.5 Virkninger for kulturminner og kulturmiljø	16
3.6 Virkninger for naturmangfold og verneområder	17
3.7 Virkninger for reindrift	17
3.8 Anleggets utforming og avbøtende tiltak	18
4 NVEs avveining, konklusjon og vedtak om søknad etter energiloven	18
4.1 Oppsummering av NVEs vurderinger	18
4.2 NVEs vedtak	19
5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	19
5.1 Hjemmel	19
5.2 Omfang av ekspropriasjon	20
5.3 Interesseavveining	20
5.3.1 Vurderinger av virkninger av endringene i vindkraftutbyggingen med nettilknytning	20
5.3.2 Vurdering av alternative løsninger	21
5.3.3 Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade	21
5.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon	21
5.5 Forhåndstiltredelse	22
Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess	23
Vedlegg B – Høringsinstanser	25

1 Søknaden

1.1 Sakens historie

Eolus Vind Norge (heretter Eolus) søkte om Øyfjellet vindkraftverk med tilhørende nettilknytning, adkomstvei m.m. i januar 2014, på bakgrunn av melding og fastsatt utredningsprogram for tiltaket. NVE ga konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til utbyggingen i november 2014. Vedtaket ble påklaget, og saken sendt til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse. NVEs vedtak ble stadfestet 16. november 2016.

Anleggskonsesjonen ga Eolus rett til å bygge og drive blant annet et vindkraftverk med installert effekt på inntil 330 MW, én 350 MVA transformatorstasjon ved Tverråga og ca. 10 km 132 kV kraftledning fra transformatorstasjonen ved Tverråga og Marka transformatorstasjon.

Et av vilkårene i anleggskonsesjonen var at detaljene for tilknytningsledningen skulle legges fram for NVE for godkjenning på et senere tidspunkt. Søknaden som nå behandles omfatter en nærmere spesifisert tilknytningsledningen og andre endringer som Eolus mener er hensiktsmessig for å oppnå en god utbyggingsløsning.

1.2 Omsøkte endringer

Eolus søker om endringer i gjeldende konsesjon på følgende punkter:

- øke installert effekt i vindkraftverket fra 330 til 400 MW
- erstatte Tverråga transformatorstasjon med to transformatorstasjoner ved hhv. Middagseidklumpen og Heifjellet
- forlenge tilknytningsledningen vest for Tverråga med ca. 1,6 km, og kable eller fellesføre ledningen med eksisterende 132 kV ledning ved passering av bebyggelse langs traseen

For øvrig er tilknytningsledningen beskrevet på en slik måte at vilkåret om detaljplan i gjeldende anleggskonsesjon er oppfylt. Eolus søker samtidig om tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for anlegg og endringer som omfattes av endringssøknaden, for det tilfelle gjeldende samtykke til ekspropriasjon ikke dekker endringene. Endringene Eolus søker om mener de er dekket av eksisterende konsekvensutredninger.

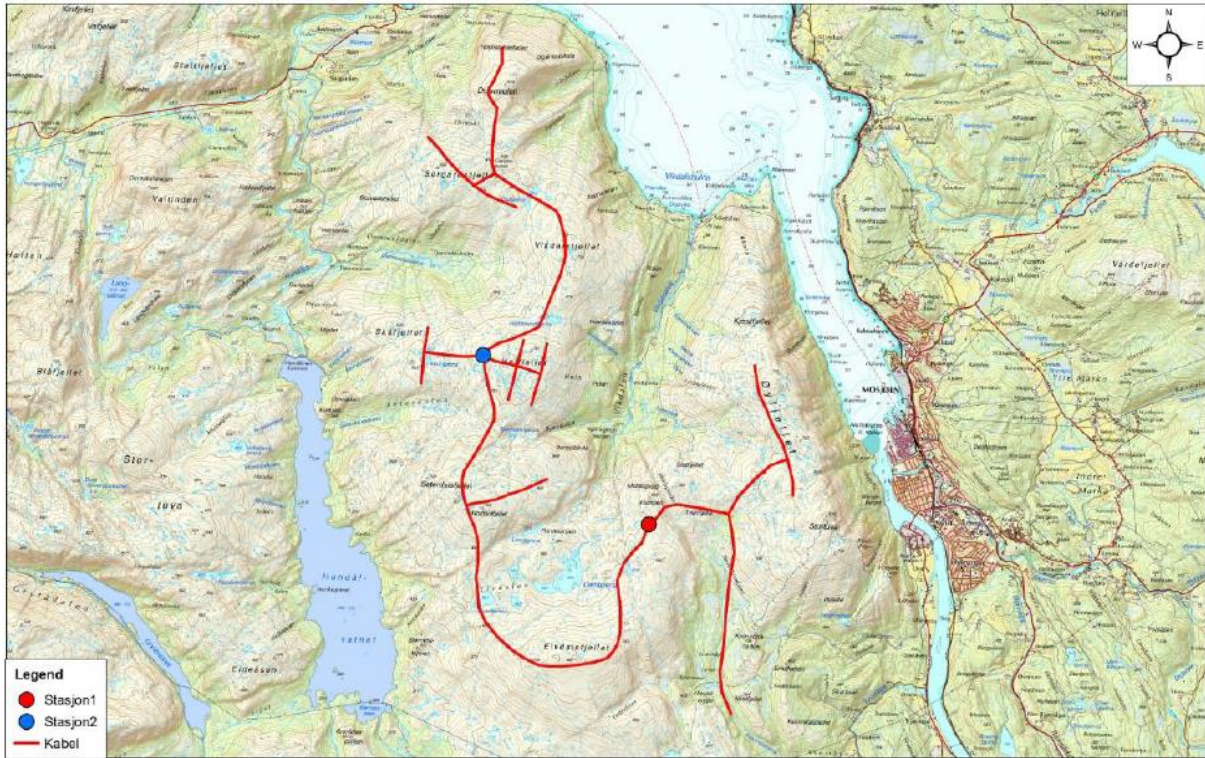
1.2.1 Økt installert effekt i vindkraftverket

Eolus søker om økt installert effekt på bakgrunn av at teknologiutviklingen har gitt mer effektive vindturbiner med økt effekt. Ved å utnytte best tilgjengelige teknologi, er det mulig å få økt kraftproduksjon, som er positivt både for prosjekt- og samfunnsøkonomien. Foreløpige resultater fra vindmålingene indikerer at det er mulig å produsere mer kraft enn tidligere antatt.

Eolus skriver i søknaden at endelig plassering av de enkelte vindturbinene og transformatorstasjonene innenfor planområdet ikke er endelig avklart. Dette vil de tilpasse en design som gir optimal utnyttelse av vindressursene i området, samtidig som de tar hensyn til reindriftsinteressene og landskapet i området. En økning i installert effekt til 400 MW vil ikke medføre at antallet vindturbiner øker, og Eolus framholder derfor at endringen ikke vil gi økte miljøvirkninger.

1.2.2 Endring av transformatorstasjonslokaliteter

For å kunne utnytte vindressursen optimalt og overføre produsert kraft til Marka transformatorstasjon på beste måte, ønsker Eolus å endre plasseringen av transformatorstasjonen og etablere to stasjoner inne i vindkraftverkets planområde i stedet for én stasjon ved Tverråga. De nye stasjonslokalitetene vil ikke berøre grunneiere som ikke allerede er berørt av tiltakene.

Figur 1 Plassering av transformatorstasjoner inne i planområdet til Øyfjellet vindkraftverk. Rødt punkt: Transformatorstasjon 1 – Middagseidklumpen. Blått punkt: Transformatorstasjon 2 - Heifjellet. (Kilde: Endringsøknad april 2018)

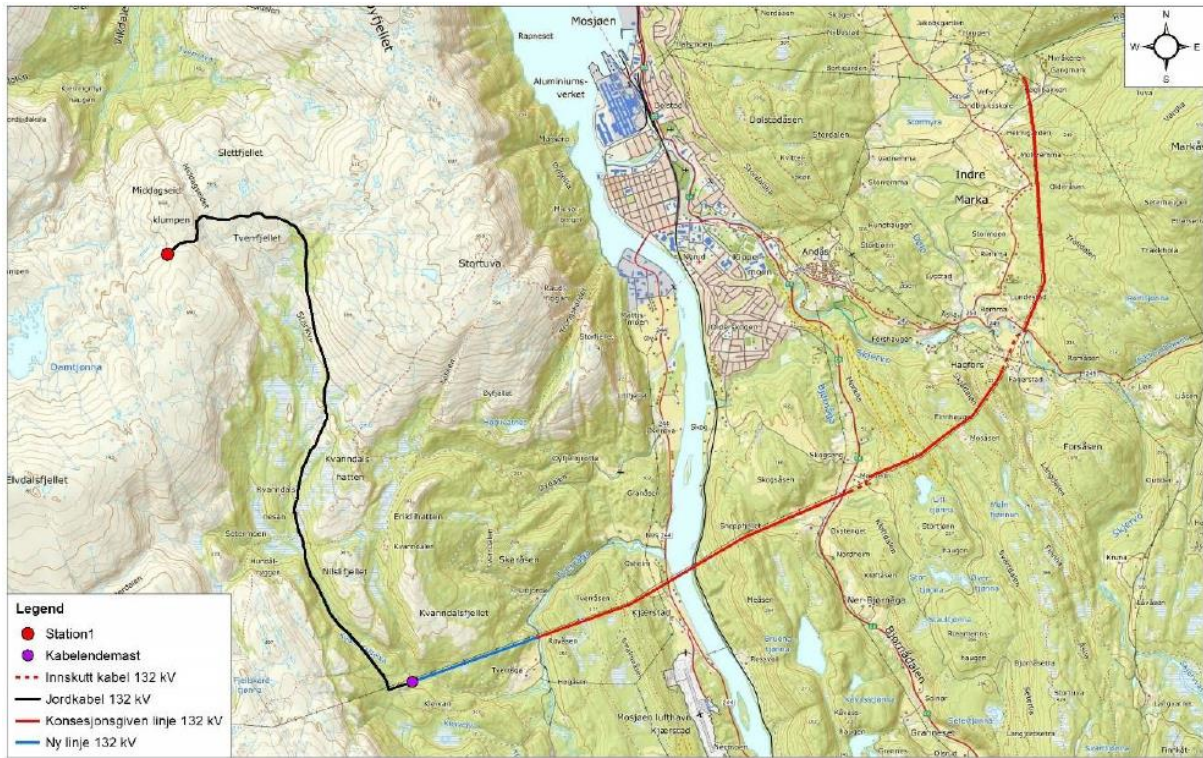
Planen er å føre kraften fra de nordligste vindturbinene i separate 33 kV-kabler langs veien ned til transformatorstasjon 2, og deretter gå med 132 kV kabel langs veien ned til eksisterende 132 kV ledning fra Grytåga ved Kleivan. Fra de øvrige turbinene vil kraften føres i separate 33 kV-kabler langs veien ned til transformatorstasjon 1, og derfra i 132 kV kabel ned adkomstveien til møtepunktet med eksisterende 132 kV ledning. Et alternativ er å legge 132 kV kabel mellom de to transformatorstasjonene, og fra stasjon 1 på Middalseidklumpen før en større kabel ned til Grytåga-ledningen. Begge alternativene betyr at utstrekningen av det interne 33 kV-nettet blir redusert og erstattet med 132 kV-kabler. Fordelen er mindre terrenginngrep og redusert energitap.

Begge transformatorstasjonene vil ha 35x20 m² grunnflate og maksimalt 10 meter høyde for selve transformatorbyggene. Det vil også etableres et mindre adkomst- og parkeringsareal rundt stasjonene, som vil plasseres i tilknytning til internveinettet og kabelgrøftene.

1.2.3 Utforming av ny 132 kV-ledning Øyfjellet–Marka

Som følge av at Eolus har søkt om å flytte transformatorstasjonen ved Tverråga til to lokaliteter inne i planområdet, vil møtepunktet med eksisterende 132 kV kraftledning endres. Eolus planlegger å parallellføre tilknytningsledningen med eksisterende ledning fra Kleivan til Marka

transformatorstasjon, og det medfører ca. 1,6 km lengre ledning enn det de fikk konsesjon til. Samlet vil ledningen med de nye planene bli ca. 11,6 km.

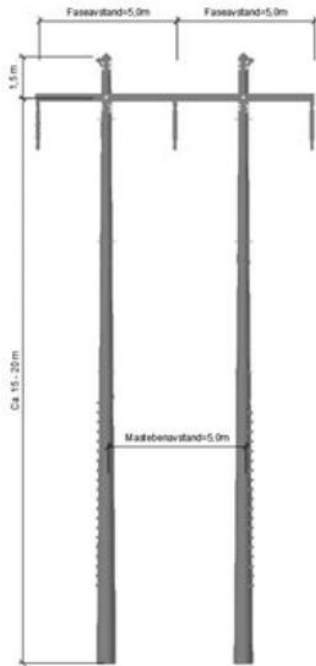

Figur 2 132 kV kraftledningstrasé mellom Kleivan og Marka transformatorstasjon vist med rød og blå linje. 132 kV jordkabel fra Middagsseidklumpen til Kleivan er vist med svart linje. (Kilde: Endringsøknad april 2018)

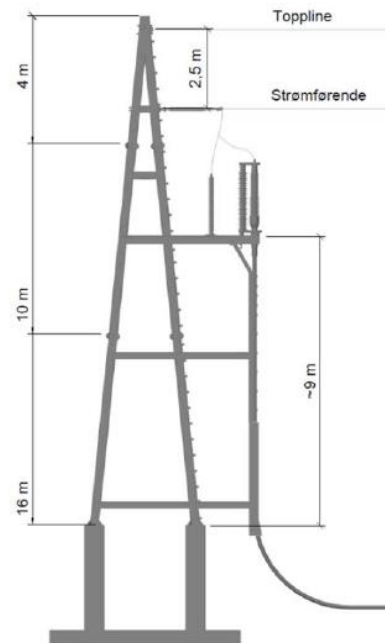
Som vist på figur 2 søker Eolus om å legge 132 kV kabel langs eksisterende 132 kV ledning ca. 200 meter før overgang til luftledning. På denne måten kan kabelendemasten plasseres nede i dalsiden, og blir dermed mindre synlig fra en tursti fra Tverråga mot Fjellskardet, samtidig som den unngår å berøre en flyttei for reindriften.

Forbi Mosheim og Hagfors er det trangt mellom bebyggelsen, og Eolus søker om enten å legge jordkabel eller fellesføre ledningen med eksisterende ledning på kortere strekninger. På de siste 200 meterne inn mot Marka transformatorstasjon søker de også om jordkabel, da det er nødvendig for å unngå konflikt med eksisterende ledningsnett.

Eolus søker om å bygge luftledningen med komposittmaster med planoppheg, som ligner på eksisterende kraftledning, slik at det visuelle uttrykket blir best mulig. Vinkelmast og forankringsmaster kan det være aktuelt å bygge i stål, med tilsvarende uttrykk. Kabelendemaster er kraftigere konstruksjoner og vil bygges i stål.

Figur 3 Bæremast i komposittmateriale

Figur 4 Kabelendemast i stål (Kilde: Endringsøknad april 2018)

2 NVEs behandling av søknadene

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter ekspropriasjonsloven. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven, i tillegg til at anlegget må merkes i henhold til gjeldende retningslinjer i forskrift for merking av luftfartshindre. En nærmere omtale av lover og forskrifter finnes i vedlegg A.

2.1 Høring av konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon

Søknaden om konsesjonsendring og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for Øyfjellet vindkraftverk med tilhørende elektriske anlegg ble sendt på høring 27. april 2018. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknaden ble satt til 15. juni 2018. Vefsn kommune ble bedt om å legge søknaden med konsekvensutredning ut til offentlig ettersyn. Den offentlige høringen av endringsøknaden ble kunngjort to ganger i avisen Helgelendingen, og rykket inn i nettavisen Helg.no og i Norsk lysingsblad.

Hvilke instanser som fikk søknaden på høring fra NVE framgår av vedlegg B. Eolus ble bedt om å orientere berørte grunneiere og rettighetshavere om høringen.

2.2 Innkomne merknader

NVE mottok totalt ti høringsuttalelser til endringsøknaden. Eolus kommenterte uttalelsene i e-post av 20. juni 2018. Uttalelsene og Eolus' kommentarer er sammenfattet nedenfor.

Vefsn kommune (19. juni 2018) har ingen vesentlige merknader, ut over at det er positivt at kraftproduksjonen maksimeres når først Øyfjellet skal tas i bruk som vindkraftområde. Kommunen ber

om at hensynet til friluftsliv og fastboende ivaretas når ledningen detaljplanlegges og bygges, og er positiv til at jordkabel benyttes der det ligger til rette for det.

Eolus vil ta initiativ til et åpent møte i Mosjøen når søknaden er ferdig behandlet i NVE, som også vil fungere som et samrådsmøte om miljø-, transport- og anleggsplanen/detaljplanen. De ønsker å samordne et slikt møte med Vefsn kommune.

Nordland fylkeskommune (20. juni 2018) refererer til følgende vedtak av 18. juni 2018 (sak 193/2018) i fylkesrådet i Nordland:

«1. *Fylkesrådet i Nordland tilråder NVE å gi tillatelse til endret nettilknytning og økt installert effekt i Øyfjellet vindkraftverk.*

2. *Dersom det blir gitt tillatelse til omsøkte endringer, ber fylkesrådet om at det påses at konsesjonsvilkårene er tråd med forvaltningsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12.*

NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:

a. *Det må gjennomføres en konsultasjonsprosess med reindriftsnæringen om plassering av nye transformatorstasjoner. Avbøtende tiltak for å minimere konsekvenser for reindrift og friluftsliv må vurderes.*

b. *Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markainngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminneloven §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.»*

I saksframlegget går det fram at fylkesråden mener det er positivt at det er mulig å øke produksjon av elektrisitet uten at det bygges flere vindturbiner. Fordi de nye transformatorstasjonene vil ligge i et åpent fjellandskap med få tekniske inngrep, ber de om at byggene i størst mulig grad tilpasses landskapet. Fordi forlengelsen av kraftledningen passerer Tverråga i luftspenn, vurderer fylkesråden at endringen ikke får konsekvenser for verneverdiene i Vefsnavassdraget.

Eolus opplyser at gjennomføringen av tiltaket vil bli beskrevet i miljø-, transport- og anleggsplanen/detaljplanen for prosjektet, og dette arbeidet er i gang. I denne planen vil det gå fram hvordan vilkårene i naturmangfoldloven §§ 8–12 skal ivaretas. Eolus er i en prosess med sikte på å inngå avtale med reindriftsnæringen, der det blant annet vil bli gjennomført konsultasjoner om plassering av transformatorstasjoner. Dette vil også være tema i samrådsmøte om miljø-, transport- og anleggsplan/detaljplan. Eolus har også tatt initiativ til at Sametinget i løpet av sommeren 2018 gjennomfører undersøkelser av samiske kulturminner.

Fylkesmannen i Nordland (16. juni 2018) er positiv til at ny teknologi gir mulighet for å hente mer energi fra vindturbinene, men savner opplysninger om det innebærer større turbiner. Større turbiner vil kunne ha negativ effekt på landskap, friluftsliv og reindrift, og fører til økte problemer med skyggekast og iskast lokalt. Samtidig framholder fylkesmannen at endringene vil gi begrenset økning i de negative konsekvensene sammenlignet med løsningen som allerede har fått konsesjon. Å bygge to transformatorstasjoner i stedet for én, vil også bety flere installasjoner på fjellet, men fylkesmannen mener dette vil gi begrensede endringer i de negative konsekvensene.

Videre viser fylkesmannen til konsesjonsvilkår fastsatt av Olje- og energidepartementet angående hensynet til reindriftens flyttlei. Når Eolus i endringssøknaden ber om fleksibilitet i plassering av vindturbiner og transformatorstasjoner, blant annet for å ta hensyn til reindriftens flyttlei, legger

fylkesmannen til grunn at plasseringen av stasjonene ikke er endelig. De forutsetter at dette blir en del av detaljplanen, som de vil få på høring.

Eolus opplyser at teknologiutviklingen reduserer behovet for antall vindturbiner fra 110 til ca. 70–80 i endelig design. Moderne vindturbiner gir også langt mindre problemer med ising og iskast. To transformatorstasjoner i stedet for én gir redusert energitap i overføringsledningene. Eolus opplyser at de siden oppstart av prosjektet i 2013 har gjennomført ni møter/befaringer med reinbeitedistriktet og reindriftsadministrasjonen. De har levert fire rapporter og utarbeidet avtaleutkast, og arbeider med å inngå avtale med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Endelig plassering av transformatorstasjoner, kabelgrøfter og ledningsnett vil gå fram av miljø-, transport- og anleggsplanen, som Eolus planlegger ha ferdigstilt høsten 2018. Fylkesmannen vil være høringspart i denne fasen.

Statnett SF (15. juni 2018) opplyser at de har to 300 MVA 300/132 kV-transformatorer i Marka transformatorstasjon. Pga. det store kraftforbruket ved aluminiumsverket i Mosjøen, vil en ledning fra vindkraftverket og direkte til stasjonene avlaste transformeringsbehovet når vindkraftverket produserer. Det vil ikke være behov for å øke transformorkapasiteten som følge av 70 MW økning i installert effekt, som Eolus har søkt om.

Nord-Norge (prisområde NO4) er i økende grad et kraftoverskuddsområde. Statnett viser til at flere aktører nå ønsker å realisere sine vindkraftprosjekter pga. fallende utbyggingskostnader. Selv om det er begrenset kapasitet i ledningsnettet og stasjonene i elspotområde NO4, mener Statnett det kan være driftsmessig forsvarlig å tildele kapasitet til ny kraftutbygging. Det kan imidlertid bli nødvendig å iverksette tiltak for å sikre forsvarlig systemdrift, som:

- installere systemvern for produksjonsfrakobling ved nye kraftverk og endre på eksisterende systemvern i regionen
- fastsette koblingsbilder som gir radiell drift i større del av tiden
- endre grenser for prisområder for å håndtere eventuelle langvarige flaskehals
- redusere markedskapasitetene for å holde flyten innenfor driftsgrensene for kraftsystemet

Som følge av de mange planene om ny, i hovedsak uregulerbar produksjon i NO4-området, vurderer Statnett den samlede påvirkningen på kraftsystemet. De har derfor for en periode stoppet tildelingen av nettkapasitet til nye kraftproduksjonsprosjekter, noe som også vil gjelde Øyfjellet søknad om økt installert effekt. De er i dialog med Eolus om disse vurderingene.

Eolus sier at søknad om økt installert effekt skyldes to faktorer: 1. Vindmålinger indikerer at det er bedre produksjonsforhold på Øyfjellet enn tidligere antatt og 2. Teknologiutviklingen gjør det mulig å produsere mer kraft med færre og større vindturbiner. En avklaring av hvor mye effekt de kan levere og når gir forutsigbar driftsøkonomi i prosjektet. Eolus er positive til at Statnett vil føre dialog om nettutviklingen, for å oppnå best mulige lokale og regionale løsninger.

Helgeland Kraft AS (15. mai 2018) foretrekker søknadens alternativ med innskutt kabel forbi Mosheim og Hagfors (pkt. 3.4.3). Å henge begge 132 kV-ledningene på felles masterekke på disse strekningene vil gi svært store master, og Helgeland Kraft mener det vil gi negativ visuell virkning for områdene langs ledningene. I tillegg vil fellesføring med deres ledning gi utfordrende drift og vedlikehold både for eksisterende og ny ledning.

Eolus kommenterer at de vil arbeide videre ut fra alternativ A, innskutt kabel forbi Mosheim og Hagfors.

Bane NOR SF (13. juni 2018) forutsetter at kraftledningen ikke berører jernbanens kontaktledningsanlegg. Master og andre anlegg må plasseres i god avstand til jernbaneinfrastrukturen, for å ta hensyn til sikkerhet, drift, vedlikehold og framtidig utbygging av jernbanen. Under anleggsarbeidet må det påregnes restriksjoner på bruk av anleggsmaskiner i nærhetene av jernbanens høyspenningsanlegg. Eventuell sikkerhetsvakt på bestilles og bekostes av utbygger. De opplyser at detaljplan for kryssing av Nordlandsbanen må godkjennes av Bane NOR før utbyggingen. I den forbindelse peker de på en rekke tema som må beskrives i en risikovurdering i forbindelse med detaljplanen. Det gjelder elektrisk kompatibilitet, naturfare og framtidige ulemper ved vedlikehold og oppgradering/ending av jernbanen.

Bane NOR opplyser at utbygger må inngå avtale med dem om kryssing av jernbanen, og viser til sine internettsider for mer informasjon. De minner om jernbaneloven § 10, som gir bygge- og graveforbud 30 meter fra nærmeste spor, og at en eventuelle dispensasjon må vurderes før utbygging.

Eolus kommenterer at den nye 132 kV-ledningen vil bli lagt parallelt med dagens ledning, med omtrent samme stolpeplassering. De vurderer det ikke som hensiktsmessig å plassere stolper nær jernbanelinjen. I miljø-, transport- og anleggsplanen for ledningen vil kryssingen av jernbanen omtales, og Bane NOR vil bli involvert i planene. Eolus forsikrer at de vil innhente tillatelse etter jernbaneloven § 20 før igangsetting av anleggsarbeidet.

Avinor AS (27. august 2018) opplyser at begge transformatorstasjonene ligger utenfor restriksjonsområdet for Mosjøen lufthavn Kjærstad. De kan ikke se at de omsøkte endringene for 132 kV-ledningen får betydning for de tidligere uttalelsene fra Avinor i denne saken.

Freyr AS (15. juni 2018) mener at å innvilge 70 MW økt effekt til Øyfjellet vindkraftverk vil kunne ha vesentlige negative konsekvenser for Freyrs planlagte batterifabrikk og Sjonfjellet vindkraftverk i Nesna og Rana kommuner. Freyrs planer er også avhengig av å få tildelt nettkapasitet. I påvente av resultatene fra den pågående kraftsystemanalysen, som skal avsluttes i 2019, mener Freyr at det ikke er tilstrekkelig utredet hvilke konsekvenser økt effekt på Øyfjellet vil medføre. Realisering av Øyfjellet vindkraftverk er uavhengig av å øke allerede tildelte effekt, mens de negative konsekvensene for andre prosjekter i fylket kan være svært negative.

Eolus viser til Statnetts merknader, og har ingen ytterligere kommentarer til tildeling av nettkapasitet.

Naturvernforbundet i Nordland (16. juni 2018) etterlyser nærmere opplysninger om hvilken type turbiner Eolus planlegger å benytte på Øyfjellet, og mener at det foreligger en teoretisk mulighet for at antall turbiner vil øke fra 110 til 133. De er bekymret for at Eolus søker om rom for at endelig plassering av vindturbiner og transformatorstasjoner skal kunne tilpasses i ettertid, for å ta hensyn til reindriftsinteresser og landskap. Dette tolker Naturvernforbundet slik at Eolus søker om utvidelse av konsesjonen uten at de har fulgt opp noen av kravene som ble satt av Olje- og energidepartementet. De mener derfor at konsesjonen ikke er endelig godkjent. Naturvernforbundet forstår det slik at Eolus vil innlevere og få godkjent miljø-, transport- og anleggsplanene (MTA-plan) etter at anleggsarbeidet er påbegynt. De viser til at NVE har mottatt MTA-plan for adkomstveien, men at denne ikke er behandlet, samtidig som Eolus har bebudet anleggsstart rett over sommeren 2018. Naturvernforbundet viser videre til avisoppslag om at veitraseen vil berøre kvikkleireområder, som vil kreve endring i den innsendte MTA-planen. På bakgrunn av all foreliggende informasjon protesterer Naturvernforbundet i Nordland mot at Eolus får konsesjon til endringene de søker om, og varsler at de forbeholder seg retten til å gå rettens vei for å stanse arbeidet med adkomstveien.

Eolus opplyser at de fleste av vilkårene i anleggskonsesjonen er oppfylt, og de arbeider fortsatt med å utarbeide en avtale med reindriftsnæringen. De viser samtidig til at det ikke er noe krav om at det skal oppnås enighet med reindriftsnæringen. Videre opplyser *Eolus* at teknologiutviklingen nå gjør det mulig å oppnå 400 MW installert effekt fordelt på 70–80 vindturbiner. Konsesjonen til å bygge og drive Øyfjellet vindkraftverk var endelig etter Olje- og energidepartementets vedtak 13. november 2016. *Eolus* bekrefter at det er påvist, og avklart, et kvikkleirområde ved Nes i Tveråvegen, men det er ikke påvist kvikkleire i traseen til adkomstveien.

Knut Tverå (8. mai 2018) er grunneier på gnr./bnr. 17/3 og positiv til økt installert effekt med de forandringene som det krever.

Eolus tar **Knut Tverås** uttalelse til etterretning.

3 NVEs vurdering av søknad etter energiloven

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper av prosjektet for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som vi vurderer som samfunnsmessig rasjonelle. Det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

Eolus søker om endringer i endelig konsesjon, gitt av NVE 14. november 2014 og stadfestet av Olje- og energidepartementet 16. november 2016. Historien og omsøkte endringer er nærmere beskrevet i kapittel 1. Søknaden gjelder endringer både inne i vindkraftverkets planområdet og for tilknytningsledningen mellom vindkraftverket og Marka transformatorstasjon. Vi viser til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 13. november 2014 (NVE-ref. 201104174-64) for nærmere beskrivelse og begrunnelse for å gi konsesjon til Øyfjellet vindkraftverk med tilhørende anlegg.

I dette kapittelet vil NVE redegjøre for vår vurdering av endringene *Eolus* søkte om i april 2018 og innkomne merknader til søknaden. Først vurderer vi om konsekvensene av endringene som *Eolus* nå søker om er tilstrekkelig utredet, hvorpå vi vurderer de tekniske og økonomiske sidene. Deretter vurderer vi virkningene for natur, miljø og samfunn. Til slutt er det et kapittel der vi vurderer tiltak som kan redusere ulempene med tiltaket. I kapittel 4 følger en oppsummering med NVEs avveininger, konklusjon og vedtak.

3.1 Vurdering av konsekvensutredningene

NVE legger til grunn at virkningene av økt installert effekt og andre endringer innenfor vindkraftverkets planområde er omfattet av konsekvensutredningen som medfulgte konsesjonssøknaden i 2014. Sammen med senere utredninger og opplysninger i saken, mener vi at virkningene av endringene innenfor planområdet er tilstrekkelig dekket. Økt installert effekt medfører større, men ikke flere vindturbiner. NVE mener de endrede virkningene av dette vil være marginale. Transformatorstasjonene er beskrevet med utforming og dimensjoner i endringssøknaden av april 2018. Spesifikasjoner og endringer i tilknytningsledningen mener vi også er tilstrekkelig omtalt og beskrevet i endringssøknaden. Dette omfatter også kravene til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8.

3.2 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold

Vurderingene av Øyfjellet vindkraftverk med 330 MW installert effekt og nødvendige anlegg er vurdert i «Bakgrunn for vedtak» av 14. november 2014, der NVE konkluderte med at prosjektet er samfunnsmessig rasjonelt. Vi vil i dette notatet vurdere de ulike endringene *Eolus* har søkt om.

3.2.1 Økt installert effekt til 400 MW

Endringene Eolus søker om innebærer blant annet at 70 MW mer kraftproduksjon skal kunne mates inn i eksisterende kraftledningsnett, via Marka transformatorstasjon. Vi har tidligere vurdert at Øyfjellet vindkraftverk med 330 MW er blant tiltakene som kan passe best inn i kraftsystemet i regionen, og at tilknytningen i Marka transformatorstasjon vil avlaste transformeringsbehovet i stasjonen. Samtidig ble det i konsesjonen satt som vilkår av anleggsarbeidene ikke kan settes i gang før det er dokumentert ledig nettkapasitet i regionen.

Da Øyfjellet vindkraftverk vil avlaste transformeringsbehovet i Marka transformatorstasjon, fastholder Statnett at det ikke er behov for økt transformeringskapasitet i Marka som følge av at Øyfjellet øker installert effekt med 70 MW. Mer kraftproduksjon i Nord-Norge vil imidlertid gi flere timer med flaskehals ut av området, og gradvis gi lavere gjennomsnittlig områdepris enn i resten av Norge og Sverige. Statnett mener allikevel det kan være forsvarlig å tillate tilknytning av mer kraftproduksjon i regionen, men vurderer ulike netttiltak for å sikre forsvarlig systemdrift. I påvente av at de ferdigstiller en analyse av hvordan de mange planene om ny kraftproduksjon samlet vil påvirke kraftnettet, har de innstilt tildelingen av nettkapasitet. Dette gjelder også økningen i Øyfjellet.

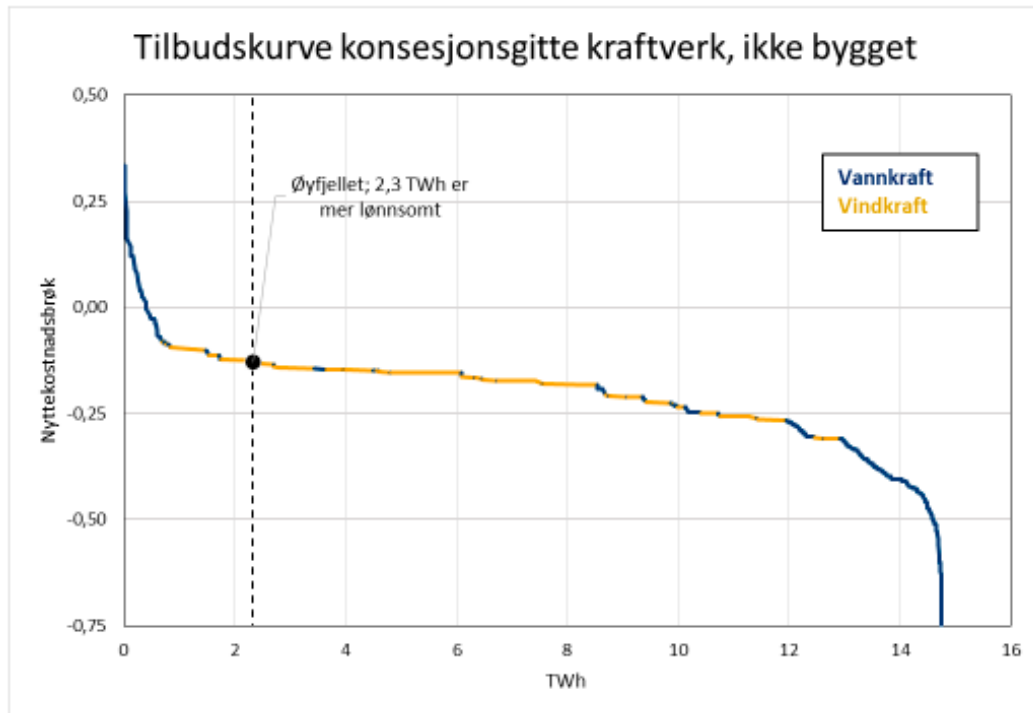
Freyr AS er bekymret for at den økte kapasiteten i Øyfjellet vindkraftverk vil påvirke muligheten for å tilknytte Sjonfjellet vindkraftverk negativt og dermed virke negativt på Freyrs planer om batterifabrikk. NVE ga i brev av 5. juli 2016 søker på Sjonfjellet, Norsk Grønnkraft, beskjed om at saksbehandlingen av Sjonfjellet vindkraftverk ble stilt i bero inntil videre. Dette var begrunnet med usikkerheten knyttet til realiseringsmuligheten innen fristen for å inkluderes i elsertifikatorordningen, blant annet pga. usikkerhet om hvorvidt det var ledig kapasitet i transmisjonsnettet. Per i dag er saken ikke tatt opp igjen til behandling, men NVE er kjent med de foreliggende planene. Det er derfor sannsynlig at saken igjen tas til behandling i løpet av høsten 2018. En utvidelse av Øyfjellet vindkraftverk og Sjonfjellet vindkraftverk vil, om det gis konsesjon til begge, konkurrere om den ledige nettkapasiteten i området. Da planene om Sjonfjellet vindkraftverk per nå ikke er konsesjonsbehandlet, har vi valgt å ikke vektlegge dette i vurderingen av om Øyfjellet vindkraftverk skal få tillatelse til økt installert effekt.

NVE mener at det i prisområdet NO4 er gitt konsesjon til så mye uregulert kraftproduksjon at det nærmer seg et tak på hva som er samfunnsmessig rasjonelt. Det er med enkelte tilpasninger teknisk mulig å koble til mer produksjon i Marka transformatorstasjon, men 70 MW ekstra produksjon vil potensielt påvirke kraftsystemet på et mer overordnet nivå. NVE er enig med Statnett at det er nødvendig å vurdere tiltak for å sikre forsvarlig systemdrift før Øyfjellet vindkraftverk tildeles økt nettkapasitet.

NVE har vurdert lønnsomheten til Øyfjellet vindkraftverk med 400 MW utbygging. Vi har lagt til grunn en total utbyggingskostnad på 3948 MNOK og ca. 1,5 TWh estimert produksjon per år. Videre har vi lagt til grunn drifts- og vedlikeholdskostnad på 10 øre/kWh, 20 års økonomisk levetid og 6% kalkulasjonsrente, med +/- 20% usikkerhet. I nåverdiberegningen av prosjektet er forventede inntekter inkludert. Slik vurderer vi systematisk lønnsomheten til alle tiltak det søkes om konsesjon for, slik at konkurrerende prosjekter kan sammenlignes. Vi legger her til grunn tre ulike kraftprisbaner, hvorav basisprisbanene anses om mest sannsynlig. Inntektsnivået fork kraftverkene er justert iht. deres forventede produksjonsprofil. Nettonåverdi er beregnet både med og uten elsertifikater til en verdi av 10 øre/kWh. Øyfjellet vindkraftverk er beregnet til å være lønnsom i basisscenariet med elsertifikater.

Figuren under viser nyttekostnadsbrøken til Øyfjellet i basisscenariet, sammenlignet med vind- og vannkraftprosjekter med endelig konsesjon. Dette taler for at Øyfjellet vindkraftverk trolig vil være

konkurransedyktig sammenlignet med andre prosjekter. Det er gode vindforhold ved Øyfjellet, og riktig turbintype kan gi høy brukstid sammenlignet med andre vindkraftverk.

Det vil ut fra en slik vurdering, være fornuftig å gi konsesjon til kapasitetsutvidelsen på Øyfjellet. Det forutsetter at Statnett tildeler nettkapasitet til økningen, etter en vurdering av hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre forsvarlig systemdrift. Samtidig må utbygger være oppmerksom på risikoen med at økt produksjon i prisområdet vil kunne føre til fallende områdepriser med dagens nettkapasitet. Vi kan ikke med sikkerhet si hvor mye mer produksjon som vil gi markant fallende områdepriser, og om det skjer allerede med 330 MW eller mer. Ifølge Statnett nærmer vi oss imidlertid dette nivået nå.

3.2.2 To transformatorer i planområdet i stedet for én ved Tverråga

Eolus har søkt om å erstatte transformatorstasjonen de har fått konsesjon til ved Tverråga med to transformatorstasjoner i ulike områder av planområdet. Hensikten er å redusere energitapene i nettet, ved at de kan føre kraften i 132 kV jordkabel over lengre strekninger enn tidligere transformatorplassering tillater. Dette øker imidlertid kostnaden med nettløsningen. NVE legger til grunn at løsningen Eolus nå søker om, er den som teknisk og økonomisk optimaliserer utbyggingen med økt installert effekt.

3.2.3 Endringer i 132 kV tilknytningsledning fra Kleiva til Marka transformatorstasjon

Endringen Eolus søker om består hovedsakelig i ca. 1,6 km lengre ledning og tilpasninger for å komme fram gjennom bebyggelsen på Mosheim og Hagfors. Den økte lengden er en følge av at transformatorstasjonen flyttes fra Tverråga og inn i planområdet, og det derfor er hensiktsmessig å følge eksisterende ledning på en lengre strekning.

NVE legger til grunn at den planlagte forlengelsen av den nye 132 kV-ledningen parallelt med eksisterende 132 kV ledning mot Kleivan, der den tilknyttes 132 kV kabel fra transformatorstasjonene i vindkraftverket, er en konsekvens av de nye stasjonslokalitetene, jf. kapittel 3.2.2. Å følge eksisterende ledning som luftledning så langt som mulig gir lavere kostnader, om alternativet er å

legge en lengre 132 kV jordkabel. 132 kV jordkabel legges langs adkomstveien til vindkraftverket. Dette vurderer vi som en fornuftig løsning, ut fra hensynet til en optimal utbyggingsløsning.

Pga. bebyggelse tett inntil eksisterende 132 kV kraftledning på strekningene som passerer Mosheim og Hagfors, har Eolus i søknaden vurdert to ulike alternativer for å kunne følge eksisterende ledning samtidig som minimumskrav til avstand oppfylles. Dette kan enten gjøres med innskutt kabel eller ved å henge de to ledningene på felles masterekke på disse strekningene. Helgeland Kraft sier i sin uttalelse at fellesføring med deres 132 kV ledning vil gi utfordrende drift og vedlikehold for begge ledningene, i tillegg til at slik dobbelkursmaster gir større visuelle virkninger. Eolus opplyser at de prioriterer de innskutte kabelløsningene forbi Mosheim og Hagfors. NVE er enig med Helgelands Kraft at det er driftsmessig utfordrende for begge ledningene, og at løsningen med innskutt kabel på de til sammen ca. 800 meter lange strekningene forbi Mosheim og Hagfors er bedre, og alene forsvarer merkostnaden på to millioner kroner. I tillegg kommer de visuelle ulempene med fellesføring på en annen og større mastetype enn øvrige deler av ledningene, som omtales i kapittel 3.3.

NVE mener Eolus valgte tverrsnitt på luftledning (2x3xFeAl 185) og innskutte kabler (2x3x1 1600 mm² TSLF) gir god overføringskapasitet mellom vindkraftverket og Marka transformatorstasjon. Lavere overføringsevne på luftledningen er mulig, men ville ha gitt større overføringstap. Sammenlignet med kostnadsanslaget for nettilknytning av 2014, mener NVE at samlet anslag som nå er framlagt er mer realistisk.

3.3 Visuelle virkninger og bebyggelse

Eolus søker om å øke den installerte effekten i vindkraftverket, ved å installere mer effektive vindturbiner med større effekt per turbin. Det er mulig uten å øke antallet turbiner i forhold til opprinnelig plan. I sine kommentarer til høringsuttalelsene antyder Eolus at det kan være aktuelt å redusere antallet turbiner til ned mot 70–80 stk., mot 109 som skissert i en av de opprinnelige alternativene som Eolus fikk konsesjon til. Fylkesmannen i Nordland mener større turbiner vil kunne ha negativ effekt på landskap, friluftsliv og reindrift, og fører til økte problemer med skyggekast og iskast lokalt. Fylkesmannen forventer samtidig at endringene vil bety lite, sett i lys av de samlede negative konsekvensene av hele vindkraftutbyggingen. Dette gjelder både økt installert effekt, to nye transformatorstasjonslokalteter og forlengelse av kraftledningstraseen.

NVE gjør oppmerksom på at økt effektinstallasjon per vindturbin med dagens turbinteknologi ikke betyr vesentlig endring i turbinstørrelsen. NVEs vurdering i «Bakgrunn for vedtak» av 13. november 2014 var at etablering av Øyfjellet vindkraftverk i utgangspunktet er et stort inngrep som vil påvirke landskapsopplevelsen i og rundt planområdet. Samtidig mente vi at de visuelle virkningene i driftsfasen ville være relativt små, sammenlignet med andre vindkraftverk. Vurderingen er gjort på grunnlag av de to alternativene Eolus søkte om, med hhv. 109 og 86 vindturbiner. Antallet turbiner vil med endringen Eolus nå søker om ligge innenfor dette spektret. Etter NVEs vurdering vil antallet turbiner gi større visuelle virkninger enn mindre endringer i turbinstørrelsen, innenfor de grensene som realistisk lar seg bygge ut innenfor planområdet. Vi legger derfor til grunn at å øke den installerte effekten ikke vil gi større negative landskapsvirkninger enn tidligere vurdert.

Naturvernforbundet frykter at det kan komme flere turbiner enn forutsatt, og at Eolus står fritt til å tilpasse utbyggingen etter at miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan) og detaljplan er godkjent. De mener at konsesjonen Eolus har fått ikke er endelig, fordi vilkårene som er satt at Olje- og energidepartementet ikke er fulgt opp. De viser blant annet til at Eolus egen framdriftsplan tilsier anleggsstart for adkomstveien før MTA- og detaljplan er godkjent.

NVE vil understreke at vesentlige avvik fra løsningen det gis konsesjon til, skal utredes og godkjennes av NVE, etter en forsvarlig saksbehandling. Eolus kan ikke starte anleggsarbeider før detaljplaner og MTA-planer er godkjent. Eventuelle vesentlige endringer etter at planene er godkjent, krever ny behandling. Eolus har endelig konsesjon til en utbygging på inntil 330 MW installert effekt, og det betyr at dette konsesjonsvedtaket ikke lenger kan påklages. Vilkårene i konsesjonen innebærer imidlertid noen plikter, blant annet knyttet til for eksempel framlegging av detaljplaner før anleggsstart. Brudd på konsesjonsvilkår kan føre til at konsesjonen trekkes tilbake. Om NVE gir konsesjon til utvidelse av installert effekt ut over 330 MW, er det et vedtak som kan påklages.

Etablering av to transformatorstasjoner inne i planområdet, der det skal bygges et stort antall vindturbiner og veier, vil gi kun marginale endringer i de visuelle virkningene, sammenlignet med én transformatorstasjon ved Tverråga. Utformingen av transformatorstasjonene er skissert i søknaden, men skal gis en nærmere beskrivelse i miljø-, transport- og anleggsplanen. NVE krever i den forbindelse framlegging av fasadetegninger som viser materialbruk, fargevalg og terrengtilpasninger.

Da NVE ga konsesjon til utbyggingen i 2014, ble det satt vilkår om at det skulle legges fram en detaljplan for nettilknytningen, der tiltak for å redusere ulempene for boliger nær traseen. Det har senere vist seg svært vanskelig, om ikke umulig å opprettholde parallellføringen med eksisterende ledning, og samtidig oppnå tilstrekkelig avstand til boliger ved Mosheim og Hagfors. Forskrift om elektriske forsyningsanlegg av 20. desember 2005 og veiledning gir krav til horisontale minimumsavstander mellom kraftledninger og viktige bygninger, som boliger. I tillegg til disse kravene, vil ofte beboere oppleve det som en negativ visuell virkning å ha en større kraftledning helt inntil boligen. Det kan samtidig være gunstig å legge flere ledninger i samme korridor, for å unngå å båndlegge nye arealer og påføre andre områder nye negative virkninger. Dette er et prinsipp som Eolus har valgt å følge.

Eolus har søkt om to ulike løsninger for å føre ledningen gjennom de nevnte områdene med bebyggelse: kabel i stedet for luftledning og fellesføring av de to 132 kV-ledningene. Vi har i kapittel 3.2.3 konkludert med at det av driftsmessige hensyn er best å velge jordkabel på disse begrensede strekningene, selv med en merkostnad på to millioner kroner. Dette er i tråd med Helgeland Krafts ønske og Eolus' prioritering. Denne konklusjonen støttes av at fellesføring på større master med et annet mastebilde enn øvrige master i området, vil gi en større visuelle virkning og fange oppmerksomheten på en annen måte enn på de øvrige strekningene. Innskutt jordkabel betyr også noe kraftigere master med kabelarrangement i overgangene mellom luftledning og kabel, som er mer synlige enn de vanlige bæremastene. Vi anser allikevel at kabelløsningene på til sammen ca. 800 meter vil gi mindre visuelle virkninger enn fellesføring.

Figur 5 132 kV jordkabeltraseer ved Mosheim og Hagfors (Kilde: Endringsøknad april 2018)

Andre områder med boliger nær traseen, er Kjærstad, ved Holåsen/Indre Marka og inn mot Marka transformatorstasjon. Ved Kjærstad peker Eolus på at hensynet til et bolighus nordsiden av eksisterende ledning tilsier at det er best å legge ledningen på sørsiden, der avstanden er større til bebyggelsen. Ledningen vil gå på sørsiden av eksisterende ledning på hele strekningen mellom Kleivan og Mosheim. Mellom Mosheim og Hagfors ønsker Eolus å legge den nye ledningen nordvest for eksisterende, etter å ha krysset den med jordkabel ved Mosheim. Deretter ønsker de å krysse tilbake til østsiden ved Hagfors. Ved Holåsen ligger bebyggelsen vest for eksisterende ledning, og forbi denne bebyggelsen søker Eolus om å bygge ledningen på østsiden av dagens ledning der det ikke finnes bebyggelse i dag. På de siste par hundre meterne inn mot Marka transformatorstasjon søker de om å legge jordkabel, der flere ledninger kommer inn i et bebygd område. Slik Eolus har planlagt ledningen parallelt med eksisterende, mener NVE at hensynet til naboer er godt ivarettatt, ved at de har søkt størst mulig avstand enkelte steder og jordkabel der det ikke lar seg gjøre å komme fram på forsvarlig måte. NVE anser det som hensiktsmessig at ny 132 kV ledning føres parallelt med dagens ledning, og med samme mastebilde, da dette samlet gi minst visuelle virkninger. Å bruke komposittmateriale i stedet for tre vil ha minimal betydning for mastenes uteseende.

Magnetfeltberegningene som er vedlagt endringsøknaden har beregnet gjennomsnittlig magnetfelt der de to 132 kV-ledningene parallellføres. Beregningene viser at utredningsnivået på 0,4 mikrottesla nås ca. 54 meter fra senterlinjen mellom de to parallelle ledningene ved siden av dagens ledning, og 63 meter ved siden av den nye ledningen, både forutsatt 330 og 400 MW produksjon. På de strekningene Eolus søker om luftledning ligger de fleste bygningene på motsatt side av dagens ledning enn den nye ledningen er planlagt. Unntaket er ved Finnhaugen, der ny ledning allikevel vil gå i en avstand som tilsier at magnetfeltnivået ikke overstiger utredningsnivået. På delstrekninger går det også en 22 kV distribusjonsnettledning nærmere bebyggelsen, som ved Holåsen.

Der Eolus søker om jordkabel forlagt i tett trekant vil 0,4 mikrotesla nås ca. 26 meter fra senterlinjen mellom ledningen på den siden jordkabelen går og 40 meter til siden fra dagens luftledning. Det er dagens luftledning som har størst betydning for utbredelsen av magnetfeltet, selv om feltet rett over jordkabelen er sterkere enn rett under luftledningen. I den grad magnetfeltnivået overstiger det anbefalte utredningsnivået på 0,4 mikrotesla, vurderer NVE at alternativer som fellesføring med eksisterende ledning eller ny trasé utenom bebygde område gir større samlede ulemper for området. Utredningsnivået er ingen grenseverdi, men et politisk bestemt nivå som utløser krav til å vurdere alternativer. Grenseverdien for magnetfelteksponering for befolkningen er derimot 200 mikrotesla, som aldri vil kunne oppstå ved en slik kraftledning. På bakgrunn av en samlet vurdering av fordeler og ulemper, mener vi at Eolus omsøkte løsning for tilknytningsledningen er den beste med hensyn til bebyggelse langs traseen.

3.4 Virkninger for friluftsliv

Eolus oppgir i søknaden at ledningstraseen vil passere noen områder som er karakterisert som viktige eller svært viktige for friluftslivet. Dette gjelder på området mellom Tverråga gård og Kleivan, der ledningstraseene krysser en sti som er en viktig innfallsport til Lomsdal-Visten nasjonalpark og Lavassdalen. I dette området søker Eolus om å legge ca. 200 meter 132 kV jordkabel langs eksisterende ledning, blant annet av hensyn til turstien.

Videre er det langs Vefsna og nedre del av Tverråga laksefiskeinteresser. Eolus opplyser at det er gjennomført befarings i friluftsområdet ved Mosåsen, og passeringen av dette området er diskutert med bl.a. Helgeland friluftsråd og Mosåsens venner. De viser for øvrig til konsekvensutredningen fra 2014 og opplyser at de er i dialog med de viktigste friluftslivsorganisasjonene.

NVE vurderte i «Bakgrunn for vedtak» av 14. november 2014 at vindkraftutbyggingen på Øyfjellet vil påvirke friluftslivet, både i form av visuelle virkninger, støy, skyggekast og fare for iskast. Endringene Eolus søker om, vil ikke endre dette. Eolus sier i sin kommentar til Naturvernforbundet i Nordlands uttalelse at teknologiutviklingen tilsier at antallet vindturbiner vil kunne reduseres til ned mot 70–80. NVE legger til grunn at en reduksjon i antall turbiner gir mindre negative virkninger i nærområdet. Etter vår vurdering vil virkningene for friluftslivet i området være de samme eller redusert med endret installert effekt sammenlignet med utbyggingsløsningen vi tidligere har gitt konsesjon til, under forutsetningen at antallet turbiner ikke øker vesentlig.

Flytting av transformatorstasjonen inn i planområdet, vil i større grad samle installasjonene innenfor området, selv om anleggene fordeles på to separate stasjonslokalteter. Vi mener det ikke vil gi ytterligere negative virkninger for friluftslivet sammenlignet med opprinnelig løsning.

Kraftledningen fra Kleivane til Marka planlegges parallelt med eksisterende 132 kV ledning på hele strekningen. Virkningene av dette er vurdert tidligere, og vi kan ikke se at forlengelsen fra Tverråga til Kleivane endrer virkningene for friluftslivet vesentlig, da det allerede går en kraftledning gjennom området.

3.5 Virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert automatiske fredete kulturminner i den forlengede kraftledningstraseen mellom Tverråga og Kleivan. Det skal i forbindelse med utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan/detaljplan foretas lovpålagte arkeologiske registreringer i aktuelle områder langs hele traseen og i planområdet, jf. kulturminneloven § 9. Om undersøkelsene skulle avdekke kulturminner i planområdet eller kraftledningstraseen, legger vi til grunn at Eolus tilstreber å unngå direkte konflikt gjennom tilpasninger både i anleggsfasen og permanent.

Nordland fylkeskommune ber om at det settes et konsesjonsvilkår angående varslingsplikten ved funn av kulturminner, jf. kulturminneloven §§ 3,4 og 8 andre ledd. Etter NVEs vurdering er det ikke nødvendig å sette ytterligere konsesjonsvilkår om lovpålagte plikter etter annet lovverk, da disse vil gjelde uavhengig av et vedtak om anleggskonsesjon.

3.6 Virkninger for naturmangfold og verneområder

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal lovens prinsipper i §§ 8–12 legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet. Opplysninger i konsekvensutredningen og søknaden fra januar 2014, gir sammen med endringssøknaden og innkomne uttalelser tilstrekkelig grunnlag for å vurdere konsekvensene for naturmangfoldet. Vi viser til vurderingene i «Bakgrunn for vedtak» av 14. november 2014, der virkningene av de samlede inngrepene knyttet til vindkraftutbyggingen er vurdert, herunder samlet belastning iht. naturmangfoldloven § 10. Kravene til kunnskapsgrunnlaget anser vi derfor som oppfylt iht. naturmangfoldloven § 8.

Ifølge endringssøknaden og Naturbase, er det ingen arter av stor forvaltningsinteresse, ansvarsarter, rødlistearter eller viktige naturtyper innenfor eller i nærheten av traseen mellom Tverråga og Kleivan. Det samme gjelder de nye transformatorstasjonslokalitetene, som også ligger inne i planområdet, der veier og vindturbiner vil utgjøre de dominerende inngrepene. Etter NVEs vurdering er endringene Eolus søker om ubetydelige for naturmangfoldet, sammenlignet med løsningen de har fått endelig konsesjon for.

Nordland fylkeskommune sier at forlengelsen av kraftledningen ikke får konsekvenser for verneverdiene i Vefsnavassdraget, fordi den passerer Tverråga i luftspenn. NVE kan heller ikke se at denne endringen får betydning for det verna vassdraget, ut over visuelle virkninger.

3.7 Virkninger for reindrift

Eolus opplyser i søknaden at det er under utarbeidelse en samarbeidsavtale med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. De viser ellers til utredninger av konsekvenser for reindrift i konsekvensutredningen fra 2014 og tilleggsrapport om flyttleien gjennom konsesjonsområdet av 2017. Ledningstraseen mellom Tverråga og Kleivan vil krysse flyttleien. Eolus har blant annet av hensyn til denne søkt om å forlenge 132 kV jordkabel 200 meter langs eksisterende kraftledning fram til overgangen til 132 kV luftledning. For øvrig opplyser Eolus at hensynet til reindriften vil bli løst i samarbeidsavtalen og detaljplanen for planområdet.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har ikke uttalt seg til endringssøknaden.

Etter NVEs vurdering vil endring i installert effekt eller to transformatorstasjoner inne i planområdet ikke få vesentlige virkninger for reindriften i planområdet. Det forutsetter at opprinnelig konsesjonsvilkår om å vurdere tiltak for å redusere negative virkninger for reindrift i detaljplan som skal godkjennes av NVE. Nordland fylkeskommune foreslår at NVE tar med vilkår om at det må gjennomføres en konsultasjonsprosess med reindriftsnæringen om plassering av nye transformatorstasjoner og vurderes avbøtende tiltak. NVE har lagt til grunn vilkåret som er satt i gjeldende konsesjon, der Eolus skal legge opp til å inngå avtale med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt om forslag til avbøtende tiltak, også vil omfatte anlegg som transformatorstasjoner og tilknytningsledning.

Å forlenge kraftledningstraseen mellom Tverråga og Kleivan, der eksisterende ledning allerede krysser flyttleien som går videre opp i vindkraftverkets planområde, vil etter NVEs vurdering få marginale virkninger for reindriften. Det er hovedsakelig i anleggsfasen med stor aktivitet både i

planområdet og under bygging av ledningen at forstyrrelser kan påvirke reindriftens bruk av området. Tiltak for å redusere ulempene for reindriften skal beskrives i miljø-, transport- og anleggsplanen for tiltaket, jf. tidligere fastsatte konsesjonsvilkår. NVE legger til grunn at økte negative virkninger for reindriften er små, og ikke til hinder for å tillate de konsesjonsendringene Eolus har søkt om.

3.8 Anleggets utforming og avbøtende tiltak

Miljø-, transport- og anleggsplan for selve vindkraftverket, stasjonsplasseringene, vei- og jordkabeltraseer og 132 kV-ledningen må framlegges for godkjenning av NVE før anleggsstart. Eolus har søkt om master i komposittmateriale med planoppheng, som gir samme mastebilde som eksisterende 132 kV ledning. NVE mener at dette samlet gir minst visuelle virkninger. Eolus sier i endringssøknaden at i valget mellom glass- og komposittisolatorer anbefaler de å bruke kompositt. Vi legger til grunn at dette derfor er Eolus' prioriterte isolatorstype, og er enig i at det gir et godt totalbilde av mastene. Ut over tidligere pålagte konsesjonsvilkår, kan vi ikke se at det etter denne behandlingen er behov for en egen detaljplan for nettilknytningen. Resterende detaljering vil omfattes av miljø-, transport- og anleggsplanene for utbyggingen, som også omfatter nettilknytningen.

4 NVEs avveiinger, konklusjon og vedtak om søknad etter energiloven

NVE har som utgangspunkt for vurderingene at Eolus allerede har fått innvilget endelige konsesjon til vindkraftverket med inntil 330 MW installert effekt og skissert nettilknytningsløsning som det gjenstår å detaljbehandle. NVE har i dette notatet vurdert Eolus' søknad om kapasitetsutvidelse til 400 MW i Øyfjellet vindkraftverk og endringer/spesifikasjoner i nettilknytningen. Vi har redegjort for vurderingsgrunnlaget og tekniske, økonomiske forhold og virkninger for samfunn og miljø. Etter energiloven kan vi gi konsesjon til endringene Eolus søker om, dersom vi vurderer dem som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si hvis de positive virkningene anses som større enn de negative, jf. energiloven § 1. NVEs vurdering av om vi skal gi tillatelse til endringene baserer vi i stor grad på en faglig skjønnsvurdering, i tillegg til de økonomiske fordelene og ulempene av de endringene Eolus søker om.

4.1 Oppsummering av NVEs vurderinger

Eolus har søkt om endringer konsesjon til Øyfjellet vindkraftverk i Vefsn kommune i Nordland. Endringene består i økt, maksimal installert effekt i vindkraftverket fra 330 til 400 MW og endringer i nettilknytningen. Sistnevnte består blant annet i en annen transformeringsløsning i planområdet, med forlengelse av tilknytningsledningen og lengre strekninger med 132 kV jordkabel. Samtidig har Eolus lagt fram en mer detaljert løsning for selve tilknytningsledningen, som oppfyller konsesjonsvilkåret om detaljplan og forslag til avbøtende tiltak for ledningen. Bakgrunnen for søknaden om økt installert effekt er en følge av teknologiutviklingen, som har gitt mer effektive vindturbiner. Turbiner med økt installert effekt per turbin muliggjør en bedre utnyttelse av planområdet til økt kraftproduksjon.

Etter NVEs vurdering er det rasjonelt å gi tillatelse til økt installert effekt i Øyfjellet vindkraftverk, som vi vurderer som et godt prosjekt sammenlignet med andre kraftutbyggingsprosjekter. Vi legger til grunn at det med enkelte tilpasninger er plass i Marka transformatorstasjon til den økte kraftproduksjonen. Videre vil det være nødvendig å avvente Statnetts analyse av aktuelle netttiltak i regionen før Øyfjellet vindkraftverk kan forvente å bli tildelt ledig nettkapasitet, men foreløpige vurderinger tilsier at det kan tillates noe mer kraftproduksjon i dette området.

NVE vektlegger at økt installert effekt ikke vil gi større negative virkninger for miljø og arealbruk enn tidligere vurderte utbyggingsløsning, men at endringen derimot gjør det mulig å utnytte planområdet

til å oppnå økt kraftproduksjon. Dette er en vurdering som støttes av kommune, fylkeskommunen og fylkesmannen. Det er en forutsetning at ledig kapasitet i kraftnettet dokumenteres før anleggsarbeid påbegynnes.

Endringene i nettilknytningen som Eolus søker, med nye transformatorlokaliteter og mer 132 kV nett enn tidligere planlagt, vurderer vi som godt begrunnet. Eolus ønsker en mest mulig optimal utbyggingsløsning uten for store energitap. Ny 132 kV luftledning med innskutte jordkabelstrekninger gir en god parallellføring med eksisterende nett, der inngrep i nye områder unngås, samtidig som hensynet til bebyggelsen langs traseen ivareta på en forsvarlig måte.

For øvrig viderefører NVE tidligere pålagte vilkår, som ble endelig fastsatt av Olje- og energidepartementet i klagevedtak 17. november 2016. Vilkåret om framlegging av detaljplan og forslag til avbøtende tiltak for 132 kV-ledningen fra Kleivan til Marka tas ut, da denne ledningen gjennom endringssøknaden er tilstrekkelig beskrevet og vurdert.

4.2 NVEs vedtak

I medhold av energiloven gir NVE Eolus Vind Norge AS tillatelse til følgende endringer i anleggskonsesjon gitt av NVE 13. november 2014 og stadfestet av Olje- og energidepartementet 16. november 2016, i Vefsn kommune i Nordland fylke, ref. NVE 201104174-149:

- Øyfjellet vindkraftverk med samlet installert effekt på inntil 400 MW
- to transformatorstasjoner ved hhv. Middagseidklumpen og Heifjellet, med samlet ytelse inntil 420 MVA og omsetning 132/33 kV, til erstatning for én transformatorstasjon ved Tverråga
- nærmere spesifisering av en ca. 11,6 km lang 132 kV kraftledning fra Kleivan til Marka transformatorstasjon. Den skal hovedsakelig bygges som luftledning, men med innskutte jordkabler ved passering av bebyggelsen på Mosheim og Hagfors og ved innføring til Marka transformatorstasjon

Vilkår fra tidligere gitt anleggskonsesjon videreføres, med unntak av krav om framlegging av egen detaljplan for 132 kV tilknytningsledning. Miljø-, transport- og anleggsplan for den samlede utbyggingen, inkludert nettilknytningen, skal godkjennes av NVE før anleggsstart. For øvrig er det en forutsetning at Eolus avklarer planene mot annet lovverk, som kulturminneloven, jernbaneloven, vegloven, forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder og andre relevante lover og forskrifter.

5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. lov om overføring av fast eiendom (ekspropriasjonsloven) § 12.

5.1 Hjemmel

For det tilfelle at allerede gitte samtykke til ekspropriasjon ikke dekker anleggene som er beskrevet i endringssøknaden, har Eolus også søkt om ekspropriasjonstillatelse for endringene i medhold av ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19. De har søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig

grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 gir hjemmel til å ekspropriere «*så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.*» Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene.

5.2 Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendige rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Eolus søker om ekspropriasjon til rettigheter som eventuelt ikke er dekket av samtykke til ekspropriasjon meddelt av NVE 13. november 2014 og stadfestet av Olje- og energidepartementet 16. november 2016. Det gjelder ekspropriasjon av bruksrettigheter til transformatorstasjonstomter, ledningstraseer og på arealer som er nødvendig til lagring, ferdsel og transport. Til 132 kV luftledningstrasé vil klausuleringsbeltet normalt utgjøre ca. 30 meters bredde, men det kan bli noe mindre når to ledninger går parallelt. For kabeltraseene vil klausuleringsbeltet utgjøre ca. 8 meter (to kabelsett). Retten gjelder også rydding av skog i traseen i driftsfasen. Grunneiere/rettighetshavere som berøres av nettilknytningen framgår av oversikt i endringssøknaden av april 2018.

5.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningslova § 2 annet ledd: «*Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Vi viser til vurderinger av vindkraftutbyggingen, nærmere beskrevet i notatet «Bakgrunn for vedtak» av 13. november 2014. NVE og senere Olje- og energidepartementet konkluderte med at fordelene med vindkraftutbyggingen klart overstiger ulempene for de enkelt grunn- og rettighetshaverne, som var grunnlaget for å samtykke til ekspropriasjonstillatelse. NVE mener legger til grunn at det er endringene Eolus nå søker om og de eventuelle rettighetene det kan bli nødvendig å ekspropriere i den forbindelse som nå skal vurderes i den interesseavveiningen som skal gjøres for å ta stilling til ekspropriasjon. Løsningen vi har gitt konsesjon til som danner utgangspunktet for interesseavveiningen.

5.3.1 Vurderinger av virkninger av endringene i vindkraftutbyggingen med nettilknytning

Som omtalt i kapittel 3, kan vi ikke se at endringene Eolus har søkt om gir vesentlig endrede virkninger for miljø og samfunn. Endringene i nettilknytningen består i hovedsak i at ledningen blir lagt i jord på til en til sammen ca. 1000 meter lang strekning gjennom bebyggelsen på Mosheim og Hagfors og inn mot Marka transformatorstasjon. Ved Mosheim gjelder dette eiendommen tilhørende Eva og Bjørn Ove Mosheim (gnr./bnr. 103/21), og ved Hagfors eiendommer tilhørende Ståle Åsmund Solli (gnr./bnr. 108/3), Karl Dagfinn Hagfors (gnr./bnr. 108/14), Roger Hagfors (gnr./bnr. 108/7), Statens vegvesen region nord (gnr./bnr. 267/1) og ev. Magnus Myrvoll (gnr./bnr. 107/2). De samme eiendommene er berørt av dagens luftledning og ville ha blitt berørt av en ny luftledning i samme område. Innenfor det åtte meter brede klausuleringsbeltet for jordkabel vil det blant annet ikke kunne oppføres bygninger, og det er nødvendig å avklare graving i jorden med kabeleier. Ordinær jordbruksdrift skal kunne utføres som normalt. Samlet forventer vi at ulempene for grunneierne blir små i driftsfasen, mens graving i anleggsfasen vil kunne gi kortvarige ulemper (støy, støv, kjøring i

terreng). Alt i alt vurderer imidlertid NVE at jordkabel gir mindre ulemper enn luftledning på disse strekningene. De samme vurderingene gjelder kabelinnføringen til Marka transformatorstasjon.

Endringene omfatter også forlengelse av luftledningstraseen over en strekning på ca. 1,6 km fra Tverråga til Kleivan, parallelt med eksisterende 132 kV kraftledning. Det betyr økt klausuleringsbelte og båndlagt areal. Denne forlengelsen berører i hovedsak de to grunneierne Knut Tverå (gnr./bnr. 17/1) og Jim Ståle Tverå (gnr./bnr. 17/2 og 17/3). Dette området er også flyttlei for reindriften, og Eolus har valgt å strekke jordkabelen ca. 200 meter langs eksisterende luftledning for å minimere ulempene. NVE kan ikke se at en luftledning på denne strekningen vil gi så store ulemper for berørte grunn- og rettighetshavere at det i seg selv endrer konklusjonen om at utbyggingen har klart større fordeler enn ulemper for samfunnet.

To transformatorstasjoner inne i planområdet i stedet for én utenfor planområdet vil gi noe mer arealbeslag, men på eiendommer hvor det skal etableres vindturbiner, veier, kabeltraseer og oppstillingsplasser. Det er også områder i utmark, som for grunneiere i utgangspunktet ikke har vesentlig utnyttelsesverdi. NVE kan ikke se at dette gir vesentlig økte ulemper for grunn- og rettighetshavere, herunder reindriften.

Økt installert effekt forventes ikke å gi økte ulemper for grunn- eller rettighetshavere, sammenlignet med den opprinnelige løsningen som Eolus har fått ekspropriasjonstillatelse til.

5.3.2 Vurdering av alternative løsninger

Når det gjelder valg av løsninger for fremføring for eksempel tilknytningsledningen, viser vi til vurdering av alternativer i kapittel 3.

5.3.3 Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i utbygging av ny kraftproduksjon avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 3.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved de endringene det er gitt konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

5.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Eolus har søkt om. NVE viser til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 201104174-150.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. oreigningslova § 16.

NVE forutsetter at Eolus forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

5.5 Forhåndstiltredelse

Eolus søker også om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

A.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder vindkraftverk, kraftledninger og transformatorstasjoner.

A.2 Ekspropriasjonsloven

Tiltakshaver har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter lov om oreigning av fast eiendom (ekspropriasjonsloven). I utgangspunktet skal tiltakshaver forsøke å inngå minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere for å sikre seg nødvendige rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av de elektriske anleggene. For det tilfelle det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Etter ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 er kraftliner, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg mulige ekspropriasjonsformål. I tillegg til ekspropriasjon er det vanlig å søke om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn. Det er NVE som er ansvarlig for behandlingen etter ekspropriasjonsloven.

A.3 Samordning med annet lovverk

A.3.1 Plan- og bygningsloven

Kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 er ikke omfattet av lovens plandel. Lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting gjelder fortsatt. Unntaket betyr at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

Behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngår i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en trygghende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for

eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig.

Kraftledninger med anleggskonsesjon er også unntatt fra byggesaksdelen i plan- og bygningsloven. Unntaket gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling fra kommunen. I denne saken har ikke <tiltakshaver> søkt om slike byggverk.

A.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

A.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den. 1. juli 2009, og skal erstatte blant annet naturvernloven. Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Vedlegg B – Høringsinstanser

Følgende instanser fikk søknaden på høring:

Vefsn kommune
Nordland fylkeskommune
Fylkesmannen i Nordland
Sametinget
Miljødirektoratet
Landbruksdirektoratet
Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt
Brurskanken turlag
Forum for natur og friluftsliv i Nordland
Statnett
Helgeland Kraft Nett
Bane NOR
Statens vegvesen – region nord

Grunneiere og rettighetshavere (orientert via Eolus)